

Κρίση και Κλινική/οι: Ψυχολογική
αποδόμηση της Κρίσης. Ηθική ενός
Επαγγέλματος

Εισηγητής: Δημήτρης Σδρόλιας
Κλινικός Ψυχολόγος, Ψυχοθεραπευτής,
Αναλυτής, Υπ. Διδάκτορας Φιλοσοφίας και
Ψυχανάλυσης.

Las Meninas, Velazquez

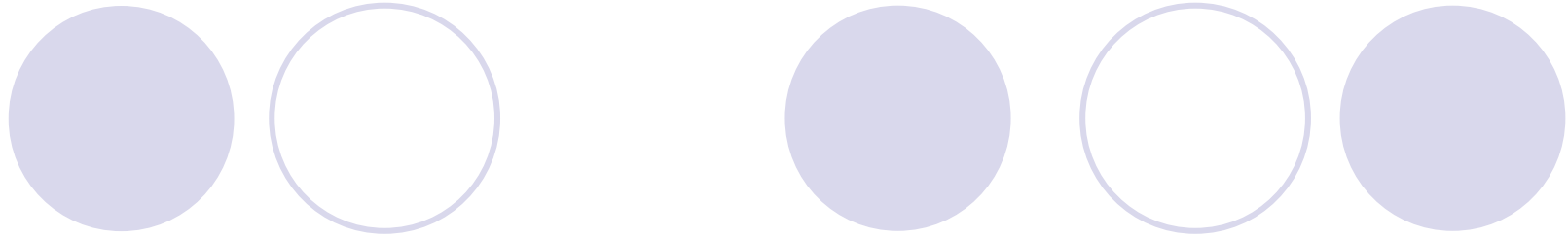

Η “κρίση/εις” της κρίσης

- “Διαταραχή” της σφαίρας του Εικονικού
- Μπορεί να αισθητοποιηθεί μόνο μέσα από τις **ΕΠΙ-ΠΤΩΣΕΙΣ** της, όχι per se η ίδια, έτσι ώστε να πρόκειται στην ουσία για «**την κρίση μιας κρίσης**»
- Η επανάληψη της λέξης προσδίδει στην πρώτη φορτισμένη οικονομικά της σημασία μια έντονη **βιοψυχοκοινωνική** διάσταση

Ποιά είναι λοιπόν η άμεση επίπτωση της
εικονικής οντολογικής φύσης ενός
φαινομένου;

- Αλλού είναι η πηγή του και **ετεροτοπισμένες/ετεροχρονισμένες** οι σαρκώσεις του
- Υπερκαθορισμένο status στο **locus of focus** του προβλήματος
- Το παραπάνω του δίνει δομή «**ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΣ**» και ως τέτοιο θα το αποδομήσουμε

- Ποιό είναι εν τέλει το
πιο κρίσιμο εντός
αυτής της Κρίσης;

Φαινομενολογική αποδόμηση της Κρίσης και μετάφρασή της σε ψυχ/κό Σύμπτωμα

- Το τραυματικό χωρίς τραυματικό συμβάν
- Το “εν μια νυκτί”
- Αποπροσωποποιητικής και αποπραγματοποιητικής ποιότητας αιτιοαπροσδιόριστο **Άγχος**.
- Τραυματική προβληματική, χωρίς δυνατότητα εκτόνωσης του μετατραυματικού της στρες. **Άγχος χωρίς εκτόνωση του στρες**

- Τα πολλαπλά μηνύματα

- Το Αδιεξοδικό

- Το πέραςμα στην Πράξη

- Η αποκοπή από την πρωτογενή πληροφορία

- Η ηθικολογικά μεθοδευμένη ενοχοποίηση

- Γνωστική **σύγχυση**-απροσδιοριστία

- Αδυναμία εμπειρίας τραυματισμού

- **Επιθετικότητα, Αυτοκτονικότητα**

- **Παρανοϊκός** ιδεασμός

- **Ενοχικός** ιδεασμός

- Συνεχώς διαψευδόμενη υπόσχεση σωτηρίας
- Προβολή κακού σε μειονοτικές ομάδες
- Το τέλος εποχής. Το πέραςμα σε μια νέα. Το βίαιο τέλος
- Συνεχής εναλλαγή ανελαστικού **internal** με ανελαστικό **external** locus of control

- Μαθημένη αβοηθησία (**learned helplessness**)
- **Αυταρχικού** τύπου προσωπικότητες
- Πένθος, Απώλεια, **μη επεξεργασμένος Αποχωρισμός**
- Κορύφωση **παθητικοεπιθετικότητας**

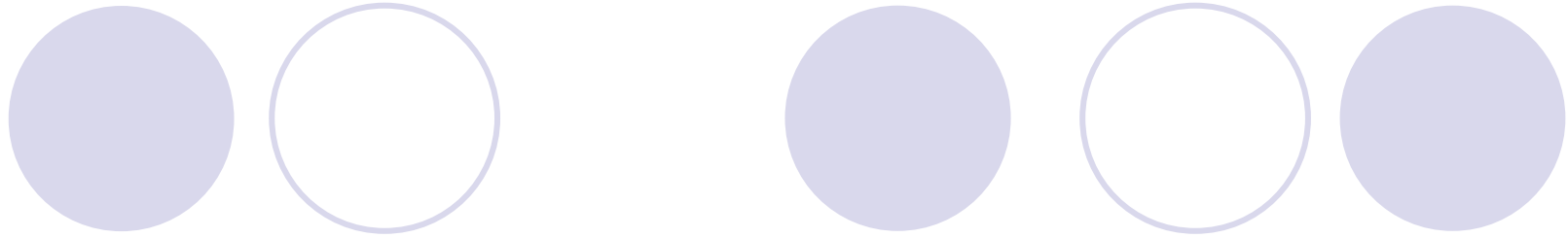
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΜΙΑΣ «ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ»

ΤΡΑΥΜΑ:

*Αντιστροφή και του κλασικού και του
ψυχαναλυτικού*

- Το **είναι** λοιπόν **και δεν είναι τραύμα** του όλου φαινομένου είναι που το κάνει χειρότερο και από τραύμα
- ΤΟ ΠΛΕΟΝ ΚΡΙΣΙΜΟ ΕΝΤΟΣ ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ **ΔΕ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΒΙΩΘΕΙ ΕΞΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΩΣ ΤΕΤΟΙΑ, ΩΣ ΚΡΙΣΗ ΔΗΛ. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ**
- Επινόηση “**Τεχνητών Ψυχώσεων**” ως νέων μορφών προσαρμογών και αμυνών στο Τραύμα του **ΕΙΚΟΝΙΚΟΥ**

Πώς μπορεί λοιπόν να δράσει ο κλινικός
ψυχολόγος ως:

- α)** φορέας ενός Επαγγέλματος-Κοινωνικού
Λειτουργήματος,
- β)** ως Επιστήμονας και
- γ)** ως ψυχολογικός Ειδικός;

α) Κλινικός Ψυχολόγος ως Φορέας ενός Επαγγέλματος-Κοινωνικού Λειτουργήματος

- Αποφυγή από τη μια άμεσης παροχής και από την άλλη συνεχή παραγωγή εξηγητικών σχημάτων
- Νηφαλιότητα, Απόσταση, Παρατήρηση και Αναστοχασμός
- Αντιπροπαγανδιστική-αντικαταστροφολογική-αντιτρομοκρατολογική στάση και δράση
- Άσκηση σε μία πλουραλιστικής μορφής σκέψη, που κάθε φορά σχετικοποιεί και αναπλαισιώνει τα συμπεράσματα ανάλογα με τα συμφραζόμενα και τα επίπεδα ανάλυσης
- Αποφυγή υπεραπλούστευσης στον αιτιοπροσδιορισμό και άκριτης υιοθέτησης φαύλων προκāt στις θεωρητικές νοηματοδοτήσεις

-
- Από πέρασμα σε πράξη σε Πέρασμα σε Δράση. Ενθάρρυνση προς εθελοντισμό και δράσεις αλληλεγγύης εντός της κοινότητας
  - Λειτουργικοποίηση (operationalization) της χρήσης της λέξης “Κρίση”, ώστε να αποφευχθεί η παγίδα που ελλοχεύει στην αδιαφοροποίητη χρήση της από ΜΜΕ, πολιτικούς και πάσης φύσεως μεσάζοντες/διαμεσολαβητές
  - Διάνοιξη διαλόγων μεταξύ ομάδων φορέων σε όλους τους συνδυασμούς και από όλα τα μετερίζια
  - Άνοιγμα στη Διεπιστημονικότητα και στην Τέχνη
  - Αποφυγή, μέσω σύγχυσης της ενσυναίσθησης με οίκτο και της κατανόησης με συγκατάνευση/σύμπλευση, μιας εκ του αντιθέτου, αρνητικής δηλ. ενίσχυσης, τάσεων μαθημένης αβοηθησίας

β) Κλινικός ψυχολόγος ως Επιστήμονας

- Εστιασμένες και διαφοροποιημένες **κατασκευές** νέων συνδυαστικών **θεωρητικών μοντέλων** για την Κρίση.
- Επιστημονικά διαφοροποιημένη **διάγνωση**, αναγνώριση και εντοπισμός των παθολογικών νοοτροπιών σε επίπεδο δράσης και σκέψης, αλλά και των παθογόνων στοιχείων που τις συντηρούν, τις υποκινούν ή τις δαιωνίζουν
- Προσεχτική **διαφοροδιάγνωση** του πού η κρίση επικαλείται ως άλλοθι από πληθυσμούς που ούτως ή άλλως ήταν ήδη νοσηροί, ή θα νοσούσαν με τα δεδομένα της συγκεκριμένης τους κοσμοθεωρητικής ή διαπροσωπικής προαίρεσης

γ) Κλινικός ψυχολόγος ως ψυχολογικός Ειδικός

- Απόσταση από παντοδυναμικά συμπλέγματα σωτήρα
- Υιοθέτηση ουδέτερων τόπων εστίασης
- Υιοθέτηση στάσης ακούραστης παρατήρησης και προσεχτικής καταγραφής
- Κατάστρωση και διεξαγωγή ερευνών
- Σε άμεσο -πυροσβεστικό- επίπεδο αντιμετώπισης, προτεραιότητα σε μεταβατικές δομές παροχής υλικοτεχνικής στήριξης. Διάχυση στην κοινότητα
- Ενίσχυση και στήριξη της δημιουργικότητας και της αποκλίνουσας, αλλά και συναισθηματικής, νόησης και σκέψης των πληγέντων

- Συμμετοχή σε προληπτικές εκστρατείες αλλαγής νοοτροπίας αλόγιστου κέρδους και κατοχής από τη μια, και αγκύλωσης στο έτοιμο από την άλλη
- Συλλογικές εκστρατείες ενημέρωσης των κρατικών κέντρων λήψης αποφάσεων για την ιδιαίτερη δράση των κλινικών ψυχολόγων, και για ανάγκη πολυμετωπικής διάχυσής τους στην κοινότητα
- Προσπάθεια εκ μέρους των κλινικών ψυχολόγων αντίστασης στο ρεύμα υποτίμησης του ίδιου τους του επαγγέλματος
- Πίεση για συστηματικότερη συμμετοχή δίπλα σε πολιτικούς και πάσης φύσεως άλλους αναλυτές και ειδικούς στο πλαίσιο πάνελ και διαλόγων

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ

ΘΑ ΚΑΤΑΦΕΡΟΥΜΕ ΝΑ
ΜΕΤΑΤΡΕΨΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΕ
ΑΦΟΡΜΗ ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΕΥΡΕΣΗΣ Ή
ΕΠΑΝΕΥΡΕΣΗΣ ΛΟΓΟΥ ΥΠΑΡΞΗΣ ΜΑΣ
ΩΣ ΣΥΣΤΗΜΑ, ΩΣ ΕΘΝΟΣ ΚΡΑΤΟΣ,
ΧΩΡΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗ ΚΑΙ ΤΟΝ
ΛΟΓΙΚΟ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ ΦΟΒΟ
ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ;